

sygn. akt I Co 131/22

POSTANOWIENIE

Dnia 17 lutego 2022 r.

Sąd Rejonowy w Kwidzynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Danuta Kozikowska

po rozpoznaniu w dniu 17 lutego 2022 r. w Kwidzynie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi dłużnika M. G. (1)

na czynności Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kwidzynie M. P.

w postępowaniu egzekucyjnym

z wniosku wierzycieli: małoletnich M. G. (2) i M. G. (3) reprezentowanych przez matkę W. K. oraz Wójta Gminy R.

przeciwko dłużnikowi M. G. (1)

o egzekucję świadczeń alimentacyjnych (Kmp 72/13)

postanawia:

uchylić postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kwidzynie M. P. z dnia 20 grudnia 2021 r., sygn. akt Kmp 72/13 w całości.

sędzia Danuta Kozikowska

Sygn. akt I Co 131/22

UZASADNIENIE

Dłużnik M. G. (1) wniósł skargę na postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kwidzynie M. P. z dnia 20 grudnia 2021 r., sygn. akt Kmp 72/13 w części obciążającej dłużnika opłatą stosunkową w wysokości 2.849,24 zł ustaloną na podstawie art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji oraz w części obciążającej dłużnika opłatą stosunkową w wysokości 2.217,86 zł ustaloną na podstawie art. 29 pkt 3 ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych, które to postanowienie zostało wydane po uchyleniu wcześniejszego postanowienia z dnia 02 sierpnia 2021 r. przez Sąd Rejonowy w Kwidzynie postanowieniem z 15 września 2021 r., sygn. akt I Co 521/21.

W uzasadnieniu skargi dłużnik wskazał, że pobranie przez Komornika Sądowego opłaty stosunkowej na podstawie art. 49 ust. 1 zdanie pierwsze Ustawy o komornikach sądowych i egzekucji z dnia 29 sierpnia 1997 r. w wysokości 8 % od należności wpłaconej przez dłużnika bezpośrednio Komornikowi jest niezgodne z literalnym brzmieniem ww. art. 49 ust. u.o.k.s.i.e. Zarzut podniesiony przez dłużnika na poprzednie postanowienie z dnia 2 sierpnia 2021 r. odnośnie pobranej opłaty stosunkowej w wysokości 15 % od należności wpłaconej bezpośrednio do komornika sądowego (tj. zarzut zastosowania przez Komornika przepisu, który utracił moc z dniem 7 lipca 2017 r.) został uznany przez Sąd Rejonowy w Kwidzynie za trafny. Komornik M. P. po ponownym rozpatrzeniu uwzględnił zarzut i wskazania Sądu Rejonowego w Kwidzynie, bowiem nie zastosował już opłaty stosunkowej od wpłaty własnej w wysokości 15

%, jednakże w zaskarżonym postanowieniu Komornik powołał się na przepis, który w niniejszym przypadku nie ma zastosowania, albowiem pobrał opłatę stosunkową na podstawie art. 49 ust. 1 u.o.k.s.i.e. w wysokości 8 %, która to przewidziana jest tylko i wyłącznie do enumeratywnie wymienionych składników majątku dłużnika. Dłużnik w dniu 19 maja 2021 r. dobrowolnie wpłacił do Komornika Sądowego M. P. kwotę 40.000,00 zł, która została rozbita pomiędzy dwie sprawy toczące się wobec dłużnika, między innymi sprawę o sygn. akt Kmp 72/13, a zatem świadczenie, od którego została pobrana opłata stosunkowa w wysokości 8 % (2.849,24 zł) nie została wyegzekwowana przez komornika. Dłużnik podniósł, że z literalnego brzmienia przepisu art. 49 ust. 1 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji nie wynika, aby można było pobrać opłatę stosunkową w wysokości 8 % od należności dobrowolnie wpłaconej przez dłużnika komornikowi, a zatem wyżej wskazany przepis, na podstawie którego pobrano opłatę stosunkową w wysokości 2.849,24 zł w niniejszym przypadku nie ma zastosowania. Zdaniem dłużnika zasady naliczania opłat egzekucyjnych powinny mieć na celu powiązanie ich wysokości z rzeczywistym nakładem pracy komornika. Wysokość opłaty egzekucyjnej powinna być adekwatna do nakładu pracy komornika. Nie uwzględnia ona już sytuacji, w której dłużnik dobrowolnie spełnia świadczenie do rąk komornika, a zatem organ ten nie jest zmuszony do przeprowadzenia egzekucji w innej formie, pochłaniającej dodatkowy czas i wydatki, co miało miejsce w niniejszej sprawie.

Ponadto w ocenie dłużnika bezpodstawne było również pobranie przez Komornika opłaty stosunkowej w wysokości 5 % wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania, tj. 2.217,86 zł. 23 lipca 2021 r. Wójt Gminy R. złożył informację do Komornika o całkowitej spłacie przez dłużnika zaległości względem funduszu alimentacyjnego. Nie był to wniosek o umorzenie postępowania alimentacyjnego. Wniosek o umorzenie alimentów złożyła przedstawicielka ustawowa wierzyciela – W. K.. Na dzień złożenia zarówno informacji przez Wójta Gminy R., jak i wniosku o umorzenie alimentów przez W. K. nie było już żadnych świadczeń pozostałych do wyegzekwowania, ponieważ wszystko zostało spłacone przez dłużnika. Alimenty zaległe na rzecz małoletnich w kwocie 1.911,44 zł zostały zapłacone bezpośrednio do rąk przedstawiciela ustawowego małoletnich wierzycieli W. K. jeszcze przed złożeniem przez nią wniosku o umorzenie egzekucji alimentów, a zatem alimentów zaległych na dzień złożenia wniosku o umorzenie już nie było. Natomiast w dniu 20 lipca 2021 r. dłużnik wpłacił bezpośrednio na konto bankowe Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w R. zaległą kwotę 42.455,00 zł tytułem całkowitej spłaty zadłużenia wypłaconego na rzecz małoletnich M. i M. G. (3) z funduszu alimentacyjnego. Sąd Rejonowy w Kwidzynie w postanowieniu z dnia 15 września 2021 r., sygn. akt I Co 521/21 uchylił postanowienie z dnia 2 sierpnia 2021 r., sygn. akt Kmp 72/13 w części dotyczącej opłaty z art. 29 pkt 3 u.k.k. z uwagi na to, iż uznał, że Komornik błędnie zastosował przepis przy ustalaniu kosztów postępowania egzekucyjnego, bowiem Wójt Gminy R. nie złożył wniosku o umorzenie, a jedynie informację o całkowitej spłacie zadłużenia. Zatem przesłanka umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela nie wystąpiła w części obejmującej zadłużenie względem funduszu alimentacyjnego, co wyklucza zastosowanie względem tej części należności artykułu 29 ust. 3 u.k.k. Po otrzymaniu informacji o uregulowaniu zadłużenia względem funduszu alimentacyjnego Komornik winien zakończyć egzekucję zgodnie z art. 816 k.p.c., a nie ją umarzać na podstawie art. 825 pkt 1 k.p.c. Tymczasem Komornik Sądowy wydając postanowienie z dnia 20 grudnia 2021 r. ponownie naliczył opłatę z art. 29 pkt 3 u.k.k. w wysokości 2.217,86 zł (5% od świadczenia pozostałego do wyegzekwowania), dopisując, iż Wójt Gminy R. sprecyzował, iż jego pismo informujące o bezpośredniej spłacie należy traktować jako wniosek o umorzenie postępowania. Dłużnik podniósł, że w piśmie z 28 lipca 2021 r. Wójt Gminy R. poinformował go, że nie jest w tej sprawie wierzycielem, a tylko organem właściwym wierzyciela, wypłacającym świadczenia alimentacyjne w związku z bezskuteczną egzekucją prowadzoną przez komornika sądowego. Egzekucja prowadzona jest na wniosek wierzyciela, tj. na wniosek W. K., a nie na wniosek Wójta Gminy R. i tylko wierzyciel może złożyć stosowny wniosek w kancelarii komorniczej.

W związku z powyższym skarżący wniósł o uchylenie opłaty stosunkowej ustalonej na podstawie art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji na kwotę 2.849,24 zł oraz opłaty stosunkowej ustalonej na podstawie art. 29 pkt 3 ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych na kwotę 2.217,86 zł.

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Kwidzynie M. P. w odpowiedzi na skargę wniósł o jej oddalenie jako pozbawionej podstaw. W uzasadnieniu wskazał, że organ egzekucyjny zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego

w Kwidzynie z dnia 15 września 2021 r., sygn. akt I Co 521/21 dokonał ponownego rozpoznania sprawy, w tym wezwał wierzyciela do sprecyzowania wniosku mającego na celu zakończenie postępowania, w wyniku czego w dniu 20 grudnia 2021 r. ponownie wydał postanowienie o ustaleniu kosztów postępowania egzekucyjnego. Mając na względzie treść postanowienia Sądu Rejonowego w Kwidzynie koszty postępowania egzekucyjnego zostały ustalone na łączną kwotę 5.589,20 zł, na którą składają się opłata stosunkowa z art. 49 ust. 1 u.o.k.s.i.e. w kwocie 2.849,24 zł (8% od kwot wyegzekwowanych na rzecz wierzyciela z wynagrodzenia za pracę dłużnika 484,66 zł, jak również wpłaty własnej dłużnika – 2.364,58 zł – obliczonej od kwoty przekazanej do Funduszu Alimentacyjnego z wpłaty własnej w kwocie 29.557,36 zł), opłata stosunkowa z art. 49 ust. 1 u.o.k.s.i.e. w kwocie 56,28 zł (15 % od kwot wyegzekwowanych na rzecz wierzyciela z wierzytelności), opłata stosunkowa z art. 29 ust. 3 u.k.k. w kwocie 2.217,86 zł (5% świadczenia pozostałego do wyegzekwowania, tj. $44.357,10 \text{ zł} \times 5\% = 2.217,86 \text{ zł}$), wydatki gotówkowe w kwocie 425,71 zł oraz wydatki związane z dojazdem w kwocie 40,11 zł. Komornik wskazał, iż stoi na stanowisku, że choć Trybunał Konstytucyjny zakwestionował konstytucyjność art. 49 (jedynie w odniesieniu do zdania pierwszego ust. 1), to nie została w sposób automatyczny stworzona pozytywna norma prawna nadająca się do stosowania w zastępstwie normy uchylonej. Normę taką powinien możliwie szybko wprowadzić ustawodawca, czego jednak nie uczynił, w związku z czym w ocenie organu egzekucyjnego oraz stanowiska doktryny komornikom pozostaje jedynie możliwość stosowania stawki dotychczasowej, tj. 15 % w oczekiwaniu na interwencję ustawodawcy. Skoro jednak Sąd Rejonowy w Kwidzynie nie podzielił stanowiska komornika w tym zakresie i w uzasadnieniu postanowienia z dnia 15 września 2021 r. powołał się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 czerwca 2017 r., sygn. akt P 63/14, wskazując na konieczność ponownego rozpatrzenia sprawy w części dotyczącej wysokości opłaty od wpłat dłużnika, nie wskazując jednak, jaką stawkę w ocenie Sądu należy zastosować, postanowieniem z dnia 20 grudnia 2021 r. opłata egzekucyjna od kwot wpłaconych przez dłużnika komornikowi została obniżona z 15 % do 8%. Organ egzekucyjny w trakcie ponownego rozpatrywania sprawy stwierdził, że skoro Trybunał Konstytucyjny zakwestionował wyłącznie część art. 49 ust. 1 u.o.k.s.i.e. dotyczącą opłaty 15 % i nie wypowiedział się w zakresie opłaty 8 % za prowadzenie egzekucji, celem realizacji stanowiska Sądu Rejonowego w Kwidzynie kwestionującego zasadność naliczenia przedmiotowej opłaty, koniecznym rozwiązaniem stało się zastosowanie stawki 8 % w ramach „odpowiedniego” stosowania, gdyż innych stawek u.o.k.s.i.e. nie przewiduje, a odstąpienie od naliczenia jakiejkolwiek opłaty pozostawałoby w sprzeczności z art. 43 u.o.k.s.i.e., który stanowi, że za prowadzenie egzekucji i inne czynności wymienione w ustawie komornik pobiera opłaty egzekucyjne. Mając na uwadze treść ww. przepisu zdaniem Komornika należy stwierdzić, że odstąpienie od naliczenia opłaty egzekucyjnej od kwoty przekazanej wierzycielowi byłoby rażącym naruszeniem prawa i narażałoby komornika na odpowiedzialność karnoskarbową. Jednocześnie zdaniem Komornika zastosowanie stawki 8 % opłaty egzekucyjnej przewidzianej dla innych sposobów egzekucji w pełni realizuje postulat Trybunału Konstytucyjnego wyrażony w uzasadnieniu wyroku z dnia 28 czerwca 2017 r., aby dłużnik spełniający świadczenie do rąk komornika nie był traktowany gorzej niż dłużnik opierający się przed wykonaniem swoich zobowiązań. Ponadto w aktualnie obowiązującej ustawie o kosztach komorniczych zostało przyjęte analogiczne rozwiązanie polegające na tym, iż zarówno w przypadku dokonania przez dłużnika wpłaty do komornika, jak i wyegzekwowania przez komornika od dłużnika środków pochodzących z innych sposobów egzekucji stosowana jest opłata egzekucyjna jednakowej wysokości, tj. 10 %. Komornik wskazał ponadto, iż z całą stanowczością nie może zgodzić się z dłużnikiem, który w treści skargi swoją wpłatę na poczet zadłużenia traktuje jako dobrowolną, od której jego zdaniem organ egzekucyjny nie powinien naliczać opłaty. Zdaniem Komornika dokonane przez dłużnika wpłaty na poczet zadłużenia po wszczęciu w stosunku do niego postępowania egzekucyjnego tracą status dobrowolności, ponieważ wynikają one z dolegliwości wynikających z prowadzonego postępowania egzekucyjnego i bardzo często są wynikiem prowadzonych czynności egzekucyjnych. Postępowanie egzekucyjne w sprawie Kmp 72/13 toczyło się osiem lat, a organ egzekucyjny w trakcie prowadzonego postępowania dokonał bardzo wielu czynności mających na celu ustalenie składników majątkowych dłużnika, co niewątpliwie miało wpływ na dokonanie przez dłużnika spłaty zadłużenia. Odnosząc się do wniosku o uchylenie opłaty stosunkowej z tytułu umorzenia postępowania egzekucyjnego komornik wskazał, iż w uzasadnieniu postanowienia z dnia 15 września 2021 r., sygn. akt I Co 521/21 Sąd Rejonowy w Kwidzynie stwierdził, że z treści pisma Wójta Gminy R. z dnia 23 lipca 2021 r. nie wynika, iż organ ten złożył jednoznaczny wniosek o umorzenie postępowania egzekucyjnego w przeciwieństwie do przedstawicielki ustawowej małoletnich wierzycieli, która takowy wniosek wyraźnie sformułowała. W ocenie komornika informacja o tym, iż dłużnik dokonał spłaty całości zadłużenia bezpośrednio do wierzyciela jest jednoznaczna z wnioskiem o umorzenie postępowania egzekucyjnego

w trybie art. 825 k.p.c. z uwagi na fakt, iż dalsze prowadzenie egzekucji jest bezprzedmiotowe, natomiast brak jest podstaw do ukończenia postępowania w inny sposób niż przez umorzenie (art. 816 § 3 k.p.c.), ponieważ taki sposób zakończenia sprawy stosuje się w przypadku dokonania spłaty całości zadłużenia u komornika. Mając jednak na uwadze powyższą wątpliwość Sądu komornik zwrócił się do Wójta Gminy R. z zapytaniem, czy pismo z dnia 23 lipca 2021 r. należy traktować jako wniosek o umorzenie postępowania egzekucyjnego i w dniu 04 listopada 2021 r. otrzymał odpowiedź twierdzącą. Wobec powyższego w postanowieniu o ustaleniu kosztów postępowania egzekucyjnego z dnia 20 grudnia 2021r. zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa naliczono opłatę z tytułu umorzenia postępowania egzekucyjnego stanowiącą 5 % świadczenia pozostałego do wyegzekwowania, tj. $44.357,10 \text{ zł} \times 5 \% = 2.217,86 \text{ zł}$. Komornik podkreślił, iż dokonanie przez dłużnika spłaty zadłużenia bezpośrednio do wierzyciela w trakcie trwania postępowania egzekucyjnego niewątpliwie nie zwalnia go z obowiązku uiszczenia opłaty egzekucyjnej od wpłaconej w ten sposób kwoty. Przyjęcie odmiennego stanowiska w przedmiotowej kwestii prowadziłyby do sytuacji, w której dłużnicy nie byłoby zainteresowani dokonywaniem wpłat na poczet postępowania egzekucyjnego, ponieważ spłacając zadłużenie po wszczęciu egzekucji bezpośrednio do wierzyciela unikaliby konieczności poniesienia jakiegokolwiek opłaty egzekucyjnej, co z całą pewnością klóci się z zamiarem ustawodawcy i treścią ustawy o kosztach komorniczych. Tożsamy pogląd wyraził Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 29 października 2009 r., sygn. akt III CZP 82/2009.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Skarga dłużnika jest zasadna i jako taka zasługuje na uwzględnienie.

Jak wynika z analizy akt postępowania egzekucyjnego Kmp 72/13, Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Kwidzynie M. P. w dniu 28 sierpnia 2013 r. wszczął postępowanie egzekucyjne o alimenty przeciwko dłużnikowi M. G. (1) na wniosek małoletnich wierzycieli M. G. (2) i M. G. (3) reprezentowanych przez matkę W. K. na podstawie tytułu wykonawczego, tj. ugody sądowej z dnia 26 czerwca 2013 r. zawartej przed Sądem Rejonowym w Kwidzynie w dniu 26 czerwca 2013 r. w sprawie o sygn. akt III RC 357/13, zaopatrzonej w klauzulę wykonalności z dnia 26 czerwca 2013 r., nadaną przez Sąd Rejonowy w Kwidzynie. W toku postępowania wierzyciele rozszerzyli egzekucję, przedkładając kolejny tytuł wykonawczy w postaci wyroku z dnia 27 stycznia 2015 r. wydanego przez Sąd Rejonowy w Kwidzynie w sprawie o sygn. akt III RC 605/14, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 27 stycznia 2015 r., nadaną przez Sąd Rejonowy w Kwidzynie.

Od 1 października 2013 r. alimenty były wypłacane z funduszu alimentacyjnego z uwagi na bezskuteczność egzekucji. W dniu 09 grudnia 2015 r. do Kancelarii Komorniczej wpłynął wniosek Wójta Gminy R. o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego w niniejszej sprawie. W związku z powyższym Komornik w dniu 11 grudnia 2015 r. wydał zarządzenie o przyłączeniu Wójta Gminy R. jako wierzyciela do sprawy Kmp 72/13.

W dniu 11 czerwca 2018 r. przedstawicielka ustawowa małoletnich wierzycieli rozszerzyła egzekucję, przedkładając kolejny tytuł wykonawczy w postaci wyroku zaocznego z dnia 24 maja 2018 r. wydanego przez Sąd Rejonowy w Kwidzynie w sprawie o sygn. akt III RC 98/18, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 24 maja 2018 r., nadaną przez Sąd Rejonowy w Kwidzynie.

Dłużnik M. G. (1) w dniu 23 czerwca 2021 r. złożył w Kancelarii Komorniczej wniosek W. K. występującej w imieniu małoletnich wierzycieli o umorzenie egzekucji alimentów bieżących z dniem 01 czerwca 2021 r. oraz alimentów zaległych.

W związku z powyższym Komornik postanowieniem z dnia 24 czerwca 2021 r. na podstawie art. 825 pkt 1 k.p.c. umorzył postępowanie egzekucyjne na rzecz wierzycieli M. G. (2) i M. G. (3) co do rat bieżących poczynając od dnia 01 czerwca 2021 r. oraz zaległych, natomiast w pozostałym zakresie postępowanie pozostawił bez zmian.

Pismem z dnia 23 lipca 2021 r. (data wpływu do Kancelarii Komorniczej 28 lipca 2021 r.) Wójt Gminy R. poinformował Komornika o dokonanej przez dłużnika wpłacie w kwocie 42.455,00 zł, dokonanej na konto bankowe Gminnego

Ośrodka Pomocy Społecznej w R. tytułem całkowitej spłaty zadłużenia wypłaconego na rzecz M. G. (2) i M. G. (3) z funduszu alimentacyjnego.

Komornik Sądowy postanowieniem z dnia 02 sierpnia 2021 r. umorzył postępowanie egzekucyjne na podstawie art. 825 pkt 1 k.p.c. Koszty postępowania egzekucyjnego w sprawie Kmp 72/13 Komornik ustalił na łączną kwotę 7.658,22 zł, w tym opłaty stosunkowe na kwotę 7.192,40 zł, na którą składały się opłata w wysokości 484,66 zł ustalona na podstawie art. 49 ust. 1 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, opłata w wysokości 4.489,88 zł ustalona na podstawie art. 49 ust. 1 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji oraz opłata w wysokości 2.217,86 zł ustalona na podstawie art. 29 pkt 3 ustawy o kosztach komorniczych. Na pozostałą część kosztów postępowania egzekucyjnego składały się wydatki gotówkowe w łącznej kwocie 425,71 zł oraz koszty dojazdu do dłużnika w wysokości 40,11 zł. Komornik stwierdził, że koszty egzekucyjne zostały zapłacone w kwocie 5.439,52 zł, oraz obciążył dłużnika brakującymi kosztami egzekucyjnymi w kwocie 2.218,70 zł i wezwał do ich zapłaty w terminie 7 dni.

Dłużnik M. G. (1) wniósł skargę na postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kwidzynie M. P. z dnia 02 sierpnia 2021 r., sygn. akt Kmp 72/13 w części obciążającej dłużnika opłatą stosunkową w wysokości 4.489,88 zł ustaloną na podstawie art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji oraz w części obciążającej dłużnika opłatą stosunkową w wysokości 2.217,86 zł ustaloną na podstawie art. 29 pkt 3 ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych, wnosząc o uchylenie opłaty stosunkowej ustalonej na podstawie art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji oraz o obniżenie opłaty stosunkowej ustalonej na podstawie art. 29 pkt 3 ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych do minimalnej jej wysokości, tj. 200 zł zgodnie z art. 48 ust. 5 ustawy o kosztach komorniczych.

W wyniku rozpoznania ww. skargi Sąd Rejonowy w Kwidzynie postanowieniem z dnia 15 września 2021 r., sygn. akt I Co 521/21 uchylił postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kwidzynie M. P. z dnia 02 sierpnia 2021 r., sygn. akt Kmp 72/13 w punkcie 1, w punkcie 2 w części dotyczącej opłaty z art. 49 ust. 1 uoksie ustalonych na kwotę 4.489,88 zł i w części dotyczącej opłaty z art. 29 pkt 3 ukk ustalonej na kwotę 2.217,86 zł oraz w punkcie 4 i w tej części przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. Ponadto Sąd umorzył postępowanie w przedmiocie wniosku dłużnika o obniżenie opłaty stosunkowej ustalonej na podstawie art. 29 pkt 3 ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych.

W uzasadnieniu ww. postanowienia Sąd wskazał, że Komornik błędnie zastosował art. 29 ust. 3 zd. 1 u.k.k. przy ustalaniu kosztów postępowania egzekucyjnego w sprawie Kmp 72/13. Wierzyciel Wójt Gminy R. nie złożył bowiem wniosku o umorzenie postępowania egzekucyjnego, a przynajmniej nie wynika to z treści pisma z dnia 23 lipca 2021r. (k. 37 tomu II akt Kmp 72/13). Przedmiotowe pismo zawiera jedynie informację o całkowitej spłacie przez dłużnika zaległości względem funduszu alimentacyjnego. Jednoznaczny wniosek o umorzenie postępowania egzekucyjnego złożyła natomiast przedstawicielka ustawowa małoletnich wierzycieli w piśmie z dnia 10 czerwca 2021 r. (k. 27 tomu II akt Kmp 72/13). W związku z powyższym przesłanka umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela nie wystąpiła w niniejszej sprawie w części obejmującej zadłużenie względem funduszu alimentacyjnego, co wyklucza zastosowanie względem tej części należności artykułu 29 ust. 3 u.k.k. W zaistniałej sytuacji Komornik winien osobno rozliczyć należności względem małoletnich wierzycieli M. G. (1) i M. G. (4) oraz należności względem funduszu alimentacyjnego, reprezentowanego przez wierzyciela Wójta Gminy R.. O ile w oparciu o wysokość świadczeń należnych małoletnim wierzycielom Komornik może ustalić opłatę stosunkową w wysokości 5% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania, o tyle było to niedopuszczalne względem świadczeń egzekwowanych na rzecz funduszu alimentacyjnego. Po otrzymaniu informacji o uregulowaniu przez dłużnika zadłużenia względem funduszu alimentacyjnego Komornik winien zakończyć egzekucję zgodnie z art. 816 k.p.c. a nie ją umorzyć na podstawie art. 825 pkt 1 k.p.c. W związku z powyższym w ocenie Sądu rozpoznającego skargę na postanowienie z dnia 02 sierpnia 2021 r. w niniejszej sprawie zaistniały podstawy do naliczenia opłaty z art. 29 ust. 3 u.k.k. tylko od kwoty 1.911,44 zł alimentów zaległych na rzecz małoletnich wierzycieli, którzy cofnęli wniosek, w związku z czym zaistniała podstawa do umorzenia postępowania egzekucyjnego w tej części na podstawie art. 825 pkt 1 k.p.c. Ponadto Komornik błędnie obliczył opłatę stosunkową w kwocie 2.217,86 zł jako 5 % od łącznej kwoty pozostałej do wyegzekwowania na rzecz M. G. (2), M. G. (3) i Wójta Gminy R.. Nieprawidłowe było również obciążenie dłużnika opłatą stosunkową w kwocie

4.489,88 zł, która zawierała opłatę 15 % naliczoną od kwoty wpłaconej bezpośrednio przez dłużnika Komornikowi. Sąd za trafny uznał zarzut dłużnika podniesiony w skardze na czynności komornika, że przepis ten w zakresie, w jakim przewiduje pobranie od kwot wpłaconych przez dłużnika bezpośrednio komornikowi opłaty stosunkowej w wysokości 15% wartości wyegzekwowanego świadczenia, jednak nie niższej niż 1/10 i nie wyższej niż trzydziestokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego, utracił moc z dniem 7 lipca 2017 r. na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 czerwca 2017 r. sygn. akt P 63/14. W uzasadnieniu zaskarżonej czynności sporządzonej w odpowiedzi na skargę Komornik Sądowy w żaden sposób nie wyjaśnił przyczyn zastosowania przepisu niezgodnego z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej, i to pomimo podniesienia zarzutu w tym przedmiocie przez dłużnika. Komornik nie wskazał też, jakie kwoty zostały wpłacone w toku tej egzekucji bezpośrednio przez dłużnika a jakie wyegzekwowane w sposób umożliwiający naliczenie opłaty 15 %, co uniemożliwiło Sądowi ustalenie, w jakiej części obciążenie dłużnika opłatą stosunkową w wysokości 15 % było dopuszczalne a w jakiej nie. Z tabeli egzekwowanych należności wynika, że na pewno w dniu 19 maja 2021 r. dłużnik dokonał wpłaty kwoty 23.043,75 zł od której pobrano nienależną opłatę w kwocie 3.005,58 zł. W dniu zaś 30 czerwca 2021 r. zaksięgowano wpłaty przekazane ze sprawy Kmp 5/09 od których też pobrano opłatę na podstawie art. 49 ust. uoksik. Ani z uzasadnienia Komornika ani z akt tej sprawy nie wynika czy kwoty te zostały wpłacone przez dłużnika Komornikowi czy wyegzekwowane w sposób uprawniający do pobrania opłaty stosunkowej. Sąd wskazał też, że uchylenie zaskarżonych punktów postanowienia implikuje konieczność ponownego wyliczenia tych kosztów przez Komornika i nowego ustalenia czy jakiegokolwiek koszty obciążają obecnie dłużnika czy też po ich ponownym rozliczeniu dłużnikowi przysługuje zwrot nadpłaconych kosztów. Natomiast wniosek dłużnika o obniżenie opłaty egzekucyjnej z uwagi na uchylenie postanowienia o kosztach postępowania egzekucyjnego stał się bezprzedmiotowy, a jego rozpoznanie zbędne.

Pismem z dnia 30 września 2021 r., ponowionym w dniu 19 października 2021 r. Komornik wezwał Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w R. o wskazanie, czy informację o całkowitej spłacie zaległości z tytułu Funduszu alimentacyjnego należy traktować jak wniosek o umorzenie postępowania.

Wójt Gminy R. pismem z dnia 28 października 2021 r. poinformował Komornika, iż w związku z tym, że dłużnik w całości spłacił swoje zadłużenie powstałe w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w R., pismo zawierające informację o spłacie zaległości należy traktować jako „umorzenie postępowania względem Funduszu Alimentacyjnego”.

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Kwidzynie M. P. postanowieniem z dnia 20 grudnia 2021 r. ustalił koszty postępowania egzekucyjnego w sprawie Kmp 72/13 na łączną kwotę 5.589,20 zł, w tym opłaty stosunkowe na kwotę 5.123,38 zł, na którą składały się opłata w wysokości 2.849,24 zł ustalona na podstawie art. 49 ust. 1 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, opłata w wysokości 56,28 zł ustalona na podstawie art. 49 ust. 1 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji oraz opłata w wysokości 2.217,86 zł ustalona na podstawie art. 29 pkt 3 ustawy o kosztach komorniczych. Na pozostałą część kosztów postępowania egzekucyjnego składały się wydatki gotówkowe w łącznej kwocie 425,71 zł oraz koszty dojazdu do dłużnika w wysokości 40,11 zł. Komornik stwierdził, że koszty egzekucyjne zostały zapłacone w kwocie 5.439,52 zł, oraz obciążył dłużnika brakującymi kosztami egzekucyjnymi w kwocie 149,68 zł i wezwał do ich zapłaty w terminie 7 dni.

W pierwszej kolejności zauważyć należy, że postępowanie egzekucyjne w zakresie alimentów bieżących na rzecz małoletnich wierzycieli zostało umorzone postanowieniem Komornika Sądowego z dnia 24 czerwca 2021 r. Następnie w punkcie 1. postanowienia z dnia 02 sierpnia 2021 r. Komornik umorzył postępowanie egzekucyjne również w pozostałym zakresie, obejmującym zaległości względem Funduszu Alimentacyjnego, które to rozstrzygnięcie zostało jednakże uchylone prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego w Kwidzynie z dnia 15 września 2021 r., sygn. akt I Co 521/21.

Zaskarżone postanowienie z dnia 20 grudnia 2021 r. nie zawiera podstawy prawnej zakończenia bądź umorzenia postępowania egzekucyjnego ani żadnego rozstrzygnięcia w tym przedmiocie, w związku z czym ustalenie kosztów postępowania egzekucyjnego uznać należy za przedwczesne. Zgodnie z art. 770 § 2 k.p.c. koszty postępowania egzekucyjnego ustala postanowieniem komornik wraz z ukończeniem postępowania egzekucyjnego, jeżeli przeprowadzenie egzekucji należy do niego, natomiast postępowanie egzekucyjne w sprawie Kmp 72/13

pozostaje cały czas w toku w zakresie zaległości alimentacyjnych od dnia wydania przez Sąd Rejonowy w Kwidzynie postanowienia z dnia 15 września 2021 r., sygn. akt I Co 521/21 uchylającego postanowienie Komornika z dnia 02 sierpnia 2021 r. Okoliczność ta wymaga uchylenia zaskarżonego postanowienia i wydania przez Komornika nowego postanowienia, zawierającego rozstrzygnięcie w przedmiocie umorzenia postępowania egzekucyjnego.

W związku z powyższym Sąd uchylił postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kwidzynie M. P. z dnia 20 grudnia 2021 r., sygn. akt Kmp 72/13 w całości, o czym orzeczono w sentencji niniejszego postanowienia.

Na marginesie zauważyć należy, że z odpowiedzi na skargę wynika, że intencją Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kwidzynie M. P. było umorzenie postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 825 k.p.c. Zdaniem Sądu pogląd ten na aktualnym etapie postępowania egzekucyjnego należy uznać za prawidłowy, mając na uwadze wynik przeprowadzonego przez Komornika postępowania wyjaśniającego. Zawarte w piśmie z dnia 28 października 2021 r. (k. 66 tomu II akt Kmp 72/13) stwierdzenie Wójta Gminy R., iż spłatę zadłużenia przez dłużnika „należy traktować jako umorzenie postępowania względem Funduszu Alimentacyjnego” w ocenie Sądu spełnia przesłanki wniosku wierzyciela o umorzenie postępowania egzekucyjnego.

Błędne jest natomiast stwierdzenie wyrażone w przedłożonym przez dłużnika piśmie Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w R. działającego z upoważnienia Wójta Gminy R. z dnia 28 lipca 2021 r., jakoby organ ten nie był uprawniony do występowania do komornika sądowego z wnioskiem o umorzenie egzekucji. Zgodnie z art. 27 ust. 3a zd. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z dnia 7 września 2007 r. (tekst ujednolicony Dz.U. z 2021 r. poz. 877) organ [właściwy wierzyciela, który wypłacał świadczenia z funduszu alimentacyjnego], który przyłącza się do postępowania egzekucyjnego, ma te same prawa co wierzyciel uprawniony z tytułu alimentów. Oznacza to, że organ ten tak samo jak wszyscy inni wierzyciele egzekwujący ma prawo skierować do Komornika Sądowego wniosek o umorzenie postępowania egzekucyjnego w zakresie przysługujących mu należności.

Zgodnie z art. 29 ust. 3 zd. 1 u.k.k. w sprawach o egzekucję świadczeń powtarzających się (takich jak alimenty) w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela albo na podstawie art. 824 § 1 pkt 4 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego dłużnika obciąża opłata stosunkowa w wysokości 5% wartości świadczenia pozostającego do wyegzekwowania.

W związku z powyższym Komornik winien ustalić opłatę stosunkową w wysokości 5% wartości świadczenia pozostającego do wyegzekwowania zarówno w oparciu o wysokość świadczeń należnych małoletnim wierzycielom, jak i względem świadczeń egzekwowanych na rzecz funduszu alimentacyjnego.

Z aprobatą nie spotkała się natomiast podniesiona przez Komornika w odpowiedzi na skargę argumentacja, zgodnie z którą wobec zakwestionowania przez Trybunał Konstytucyjny konstytucyjności stosowania wysokości opłaty egzekucyjnej z art. 49 ust. 1 zd. 1 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji w stosunku do kwot wpłaconych przez dłużnika bezpośrednio komornikowi i nie wprowadzenia przez ustawodawcę nowej normy prawnej nadającej się do stosowania w zastępstwie normy uchylonej należało odpowiednio zastosować wysokość opłaty przewidzianą w zdaniu drugim wyżej wskazanego przepisu.

Zgodnie z art. 49 ust. 1 zd. 2 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji w przypadku wyegzekwowania świadczenia wskutek skierowania egzekucji do wierzytelności z rachunku bankowego, wynagrodzenia za pracę, świadczenia z ubezpieczenia społecznego jak również wypłacanych na podstawie przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, zasiłku dla bezrobotnych, dodatku aktywizacyjnego, stypendium oraz dodatku szkoleniowego, komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 8% wartości wyegzekwowanego świadczenia, jednak nie niższej niż 1/20 i nie wyższej niż dziesięciokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Przepis ten zawiera zatem enumeratywne wyliczenie sytuacji, w których należy zastosować stawkę 8 % i brak jest podstaw, aby stosować go w sposób rozszerzający.

W ocenie Sądu rozpatrującego niniejszą skargę na czynności komornika wobec niewprowadzenia przez ustawodawcę nowego przepisu w miejsce uchylonego przez orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego należy wziąć pod uwagę intencje,

jakimi kierował się Trybunał wydając wyrok z dnia 28 czerwca 2017 r. sygn. akt P 63/14. W uzasadnieniu skład orzekający podkreślał, że sprzeczne z normami konstytucyjnymi jest różnicowanie sytuacji dłużnika wpłacającego świadczenie na rzecz komornika od sytuacji dłużnika świadczącego bezpośrednio na rzecz wierzyciela.

Zdaniem Sądu w zaistniałej sytuacji właściwsze byłoby obliczenie przez Komornika wysokości opłaty egzekucyjnej jako 5 % od kwoty wpłaconej przez dłużnika Komornikowi. Organ egzekucyjny winien bowiem dążyć do tego, aby w możliwie jak największym stopniu sytuacja dłużnika, który wpłacił na jego rachunek świadczenie pieniężne była analogiczna do sytuacji dłużnika, który taką samą kwotę wpłaca wierzycielowi. Kwota wpłacona bezpośrednio na rzecz wierzyciela staje się kwotą pozostałą do wyegzekwowania, o którą pomniejsza się wysokość egzekwowanego świadczenia. Od kwoty pozostałej do wyegzekwowania ustawodawca przewidział pobieranie przez Komornika opłaty w wysokości 5 % w sytuacji umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela, i to zarówno w art. 49 ust. 2 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji z dnia 29 sierpnia 1997 r., jak i art. 29 ust. 3 ustawy o kosztach komorniczych z dnia 28 lutego 2018 r. Wykładnia celowościowa wyżej przytoczonego wyroku Trybunału Konstytucyjnego nakazuje Komornikowi jednakowe rozliczenie wpłaty dokonanej przez dłużnika na jego rzecz oraz wpłaty dokonanej przez dłużnika bezpośrednio na rzecz wierzyciela, która staje się kwotą pozostałą do wyegzekwowania.

Zdecydowanie zbyt daleko idące byłoby natomiast odstępowanie od obciążania dłużnika jakąkolwiek opłatą egzekucyjną, albowiem zasada nieróżnicowania sytuacji prawnej dłużników wpłacających należności na rzecz komornika i wierzyciela, zgodnie z którą żadnego z wyżej wskazanych dłużników nie należy traktować gorzej oznacza również, że żaden z tych dłużników nie powinien być stawiany w sytuacji uprzywilejowanej.

Zaznaczyć należy, że zadaniem Sądu rozpatrującego skargę na czynności komornika było nie wyliczenie kosztów postępowania egzekucyjnego, lecz jedynie skontrolowanie prawidłowości ich ustalenia przez Komornika. Zgodnie bowiem z art. 770 § 2 k.p.c. koszty postępowania egzekucyjnego ustala postanowieniem komornik wraz z ukończeniem postępowania egzekucyjnego, jeżeli przeprowadzenie egzekucji należy do niego.

Uchylenie zaskarżonych punktów postanowienia implikuje konieczność ponownego wyliczenia tych kosztów przez Komornika i nowego ustalenia czy jakiegokolwiek koszty obciążają obecnie dłużnika czy też po ich ponownym rozliczeniu dłużnikowi przysługuje zwrot nadpłaconych kosztów.

Podkreślić ponadto należy, iż określenie podstawy naliczenia kosztów w postanowieniach Komornika powinny być jasne i precyzyjne w celu zapobieżenia zbędnemu kwestionowaniu ich wysokości w trybie skargi na czynności komornika, a także umożliwienia sądowi sprawdzenia poprawności ich naliczenia. Dlatego też postanowienie komornika w przedmiocie ustalenia kosztów powinno wskazywać nie tylko podstawę obliczenia kosztów, przez wymienienie podstawy ich pobrania ale także spełniać wymogi stawiane orzeczeniom przez art. 327¹ § 1 k.p.c., który w ocenie Sądu na mocy art. 13 § 2 k.p.c. znajduje zastosowanie w postępowaniu egzekucyjnym, dotycząc tym samym nie tylko orzeczeń sądowych ale także postanowień wydawanych przez komornika.

Postanowienie komornika w przedmiocie ustalenia kosztów egzekucyjnych winno zawierać jasne i przejrzyste wyjaśnienie podstawy prawnej ustalenia kosztów egzekucyjnych jak również wskazanie sposobu ich ustalenia, a przede wszystkim wyjaśnienie, jaka konkretna kwota stała się podstawą obliczenia opłaty stosunkowej z rozbiciem tej kwoty na kwotę główną, odsetki (ze wskazaniem okresu, za jaki zostały obliczone) i koszty postępowania. Postanowienie w w/w przedmiocie winno być na tyle szczegółowe, by strona zapoznając się z nim mogła bez trudu prześledzić tok rozumowania Komornika przy ustalaniu kosztów egzekucyjnych i sprawdzić prawidłowość dokonanych przez niego w tym przedmiocie obliczeń.

sędzia Danuta Kozikowska